

2025-06-12
S2025/01188**Socialdepartementet**Försäkringskassan
103 51 Stockholm

Uppdrag till Försäkringskassan att standardisera läkarintyg

Regeringens beslut

Regeringen ger Försäkringskassan i uppdrag att, så långt det är möjligt, ensa och standardisera myndighetens läkarintyg i syfte att underlätta införandet av en nationellt sammanhållen intygshantering. De förändringar i myndighetens läkarintyg som tas fram inom ramen för uppdraget ska senast kunna implementeras i den sammanhållna intygshanteringen som E-hälsomyndigheten och Socialstyrelsen har getts i uppdrag att utveckla och tillhandahålla. Målsättningen för en sammanhållen intygshantering är minskad administration för de som berörs och främst för utfärdande yrkesgrupper. Försäkringskassan ska när uppdraget utförs samarbeta med E-hälsomyndigheten och Socialstyrelsen, samt föra dialog med och inhämta synpunkter och behov från Sveriges läkarförbund och andra berörda professionsföreningar.

Försäkringskassan ska senast den 13 februari 2026 lämna en redovisning av uppdraget till Regeringskansliet, Socialdepartementet.

För uppdraget får Försäkringskassan under 2025 använda högst 1 500 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2025 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 51 Nationell statlig vårdförmedling. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2025.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2026 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Hälso- och sjukvårdens intyg ligger till grund för beslut om bl.a. rätt till ekonomisk ersättning eller olika insatser. I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om att utfärda intyg i hälso- och sjukvården finns bestämmelser om bl.a. ett intygs utformning och innehåll. Här framgår exempelvis att det av ett intyg ska framgå från vem en uppgift kommer, om det är intygsutfärdarens egen uppgift eller om den härrör från någon annan. Vidare ska det framgå vad som är intygsutfärdarens bedömning och vilka uppgifter som ligger till grund för den. Ett intyg ska också vara tydligt utformat och så enkelt som möjligt att förstå för intygspersonen eller för någon annan mottagare av intyget. Innebörden av medicinska eller andra termer som inte kan anses vara allmänt kända ska förklaras.

Av E-hälsomyndighetens förstudie om en sammanhållen intygshantering inom hälso- och sjukvården och omsorgen framgår att det varje år utfärdas ungefär 4–5 miljoner intyg inom vården och omsorgen. Runt 2,5 miljoner intyg utfärdas digitalt i Ineras Intygstjänst, vilket motsvarar drygt hälften av alla intyg. Det volymmässigt största intyget är Försäkringskassans läkarintyg för sjukpenning. Av alla intygsmottagare i Sverige är Försäkringskassan den aktör som tar emot flest intyg. Försäkringskassans intyg ska enligt lag vara utfärdade av läkare, förutom intyg om graviditet där även andra professioner kan skriva intyget.

De medicinska uppgifter som olika aktörer behöver och efterfrågar i läkarintyg är i många fall likartade, men de är samtidigt förmånsspecifika med anledning av att de ska ligga till grund för bedömning om ersättningar och insatser vars villkor är olika utformade. Dessa förutsättningar sätter gränser för graden av standardisering. Själva intygandet av ett sakförhållande som läkaren gör, är också en central del i ett läkarintyg som inte kan standardiseras. Standardisering och ensning av läkarintyg behöver således ta hänsyn till uppgifter som intygsmottagaren behöver för att kunna besluta om ersättningar, insatser m.m. och som inte kan standardiseras. Det är även viktigt att Försäkringskassan i det arbetet tar hänsyn till utfärdares perspektiv för att säkerställa att de på ett effektivt och korrekt sätt kan besvara ställda frågeställningar, i linje med målsättningen för en sammanhållen intygshantering om minskad administration för utfärdande yrkesgrupper.

Av E-hälsomyndighetens förstudie om en sammanhållen intygshantering inom hälso- och sjukvården och omsorgen framgår att det är önskvärt att informationen i vårdinformationssystemen kan nyttjas för att informationsförsörja intyg på ett mer automatiserat sätt än vad som sker i dag. Detta skulle underlätta för både utfärdare och mottagare och minska behovet av kompletteringar. För att åstadkomma detta krävs en databaserad hantering och för att få till stånd en sådan hantering behöver den efterfrågade informationen i intygen enligt E-hälsomyndigheten kartläggas, standardiseras, struktureras och harmoniseras.

Stora tids- och kvalitetsvinster kan skapas för alla involverade om processer för intygshantering i högre grad standardiseras, digitaliseras, automatiseras och samordnas. En effektivare och sammanhållen intygshantering bidrar till att förbättra kvaliteten och patientsäkerheten.

En sammanhållen intygshantering kan även bidra till att förhindra att intyg används för att möjliggöra välfärdsbrott. I sin förstudie beskriver E-hälsomyndigheten att dagens lösning för digital intygshantering inte omfattar alla aktörer. Genom en sammanhållen intygshantering möjliggörs att även privata vårdgivare utan offentlig finansiering kan utfärda intyg digitalt, samtidigt som bättre förutsättningar skapas för att verifiera och säkerställa att endast behörig och legitimerad personal utfärdar intyg. Utvecklingen mot ett fullt ut digitaliserat intygsutfärdande skapar även förutsättningar för jämförelser mellan intyg som utfärdas till olika mottagare, vilket bidrar till att oegentligheter kan upptäckas.

Regeringen har gett E-hälsomyndigheten och Socialstyrelsen i uppdrag att fortsätta arbetet med att utveckla och tillhandahålla en sammanhållen intygshantering för intyg från hälso- och sjukvården, socialtjänsten och tandvården (S2025/01192).

Som ett led i arbetet med en sammanhållen intygshantering och i syfte att bidra till tids- och kvalitetsvinster för berörda aktörer såsom utfärdare och mottagare av intyg, ska Försäkringskassan så långt som det är möjligt, ensa och standardisera myndighetens läkarintyg. De förändringar i myndighetens läkarintyg som tas fram inom ramen för uppdraget ska senast kunna implementeras i den sammanhållna intygshanteringen som E-hälsomyndigheten och Socialstyrelsen har getts i uppdrag att utveckla och tillhandahålla. Försäkringskassan ska därför löpande samarbeta med E-

hälsomyndigheten, som bl.a. ska bidra med kompetens kring intygsutfärdares perspektiv och nationellt standardiserings- och interoperabilitetsarbete, samt med Socialstyrelsen.

På regeringens vägnar

Anna Tenje

Sofie Östling

Kopia till

Förvaltningsavdelningen
Socialdepartementet/HC
Socialdepartementet/SL
Riksdagens socialförsäkringsutskott
Riksdagens socialutskott
E-hälsomyndigheten
Socialstyrelsen
Kammarkollegiet